

g l a s

LETO VII. 15 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 15.8.1960

V ČLOVEK V KAZENSKEM PRAVU

Pojem prava je neločljiv od pojma človeka. Funkcija prava je red sožitja človeških poedincev. Družba je torej tista snov, ki pravo oblikuje in ureja, da je mogoče v njej sožitje in sodelovanje za blaginjo skupnosti in posameznikov. Človeška oseba je torej smoter in središče prava.

To velja še posebno za kazensko pravo, ki je najvernejše ogledalo kulture, socialnega stanja in položaja človeka v določeni skupnosti. Človeška oseba je v kazenskem pravu globoko in mnogostransko zajeta. V njem je izraženo temeljno pojmovanje človeka in njegovega pomena. V dobah, ko se ima človek za šibkega in po naravi slabega, je kazensko pravo strogo, celo kruto; kadar pa se človek pojmuje kot nujno dober, takrat je kazensko pravo milo in odpuščajoče. A to pravo ne zadeva le zločinca, ampak tudi njegove žrtve, sodnika, javnega tožilca, policijo, kaznilniško upravo in vse ljudstvo. Dejanje zločinca kot tudi reakcija oblasti, žrtve in vse družbe dajejo veliko odgovornost tem osebam.

S pravno tehničnega vidika je najvažnejše, kako se pojmuje človek, ki zagreši kaznivo dejanje, in kako se z njim ravna ves čas sodnega postopanja in po izrečni sodbi. Pri tem je temeljne važnosti, da se človeku, ki je obdolžen zločina, priznava značaj osebnosti z moralno odgovornostjo. Nezadostno in nevarno je upoštevati samo nevarnost zločinca za družbo. Golo upoštevanje nevarnosti pomeni naturalistično pojmovanje človeka, ki se mu odreka značaj moralnega bitja.

Kot moralno bitje je človek po naravi svoboden. Zato mu morajo pravna pravila to svobodo priznavati, jo spoštovati in varovati. Predvsem mora veljati domneva, da je vsakdo nedolžen, dokler se mu s sodbo ne pripiše po vnaprej določenem postopku dokazano zakriviljeno zlo-dejanje. Katera so kazniva dejanja, pa mora biti vnaprej določeno, ker more zapoved ali prepoved veljati le za naprej, sicer bi vsa dejanja ljudi bila vedno v nevarnosti, da se bodo pozneje štela za nedopustna.

V teku kazenskega postopka mora biti obdolženec deležen vseh garancij, ki mu pritičejo kot subjektu. Policija in sodišče pa morata imeti določene omejitve pri iskanju dokazov. Glavna pravica obdolženca je pravica do obrambe. Varovane morajo biti tudi priče.

V izvršitvi kazni obsojenec ohrani svojo človeško vrednost. Zato je treba z njim ravnati tako, da ni prizadeto obsojenčevo človeško dostojanstvo. Kazen je nujno nekaj bolečega, a mora biti izvršena tako, da je v korist ne samo kršenemu pravnemu redu, ampak tudi obsojencu, ki se po kazni zavé zavrznosti svojega dejanja in odvrne od slabega. Zato pa je treba z njim ravnati tako, da ga kazen ne zakrknje.

Le z globokim spoštovanjem človeka bo kazensko pravo dosegalo svoj smoter, ki je moralni red v družbi. Brez tega pa je le instrument zatiranja človeka in vir nesreče. Kako je s tem v domovini, pa bo pokazalo predavanje.

BOŽO FINK

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

FILOZOFSKI ODSEK

Osmi kulturni večer bo v soboto dne 20. avgusta ob 19. uri
V salonu Bullrich, Sarandí 41, Capital.

Spored:

ČLOVEK V KAZENSKEM PRAVU JUGOSLAVIJE

Predaval bo g. Božo Fink

Prosimo točnosti, ker je za to prireditviyo v isti dvorani še druga.

Pravnik se v izvrševanju svojega poklica giblje med neskončnim in končnim, med božjim in človeškim... Kot so predmet njegovega preučevanja pravne norme, je pa subjekt, kateremu so te namenjene, človek, človeška oseba, ki tako spada v področje njegove pristojnosti. In to pač ne človek v svojem nižjem, manj plemenitem delu, ki ga preučujejo druge, sicer ne manj koristne in občudovanja vredne vede, ampak človek v svojem višjem delu, v specifični svojskosti razumnega delovalca. Res je, da pod pogledom pravnika človek ne nastopa vedno v najbolj vzvišeni pojavi svoje razumske narave, ampak često nudi njegovemu preučevanju manj svetle strani, svoja slaba nagnjenja, pokvarjenost, krivico in zločin. A vendar mora pravnik tudi pod tem potrtim bleskom njegove umnosti vedno gledati tisto človeško dno, iz katerega ne moreta krivda in zločin nikdar izbrisati pečata, ki mu ga je vtisnila Stvarniškova roka.

(Pij XII., 6. nov. 1949)

SLOVENSKA KULT. AKCIJA

Deveti kulturni večer
bo v soboto dne 3. sept. ob 19. uri
v salonu Bullrich
Predaval bo Ruda Jurčec.

Deseti kulturni večer
bo v soboto dne 17. sept. ob 19. uri
v dvorani Bullrich.
Predaval bo dr. Vinko Brumen.

V t i s k u :

ZGOD. ATLAS SLOVENIJE
Uredil prof. Roman Pavlovčič.
Dela se bližajo koncu.

TARIFA REDUCIDA
Concesión 6228

Registro Nacional
de la Propiedad Intelectual
Nº 624.770

— Sedmi kulturni večer je bil v soboto 6. avgusta in je bil v okviru literarnega odsesa. Na sporedu je bilo predavanje pesnika Franceta Papeža. Snov je podal v obliki štirih esejev in z izredno sočnostjo ter z velikim bogastvom misli, pogledov in ugotovitev osvetlil svet moderne poezije. Kdor je pričakoval razglabljanje o težavnih in zamotanih vprašanjih, je bil razočaran. Razpreden je bil svet poezije z neverjetno jasnostjo in prodornostjo.

Debata je bila živahna in predavatelj je še bolj razširil sliko problemov. Večer je vodil g. Ruda Jurčec, ki se je ob koncu zahvalil predavatelju in vsem sodelavcem debate.

odmevi

— Profesor univerze v Rimu in vodja Instituta za slovansko filologijo prof. G. Mauer, pisec lepega pregleda o slovenski literaturi, o kateri smo že govorili v Glasu, je ob prejemu Dantejevega Pekla v prevodu dr. Debeljaka, pisal 27. junija dr. Bučarju, po posredovanju katerega je dobil prevod, da "že pozna veliko vrednost D. prevajanja ("il grande valore") iz doktorske teze Tržačana L. Rebule, ki jo je prejšnjo jesen delal pri njem." Dr. Debeljaku pa je sporočil isto, da je omenjeni dr. Rebula "z veliko kompetenco in dobrim okusom podal značaj vašega prevajanja... ter upam, da bom že v prihodnjem (VIII.) zv. slavistične revije "Ricerche slavistiche" mogel prinesiti s podpera istega dr. Rebule oceno vašega dela."

Prof. Umberto Urbani, poznavalec slovenske literature in prof. srbohrvaščine na tržaški univerzi, se je v prvem pismu zahvalil za knjigo, izrazujoč prvi vtis "da vaša izdaja daleč prekaša ono, izdano v Ljubljani z Gradnikovim prevodom." ("La veste editoriale dell'opera supera di gran lunga quella pubblicata a Lubiana nella versione di Gradnik.") Nato pa je na Tržaškem radiu naznanil Debeljakov prevod v zvezi s prevodi Danteja v vseh slovanskih narodih, predvsem po njegovi opisni strani, z ozirom na opremo in "učeni uvod" (una erudita introduzione), o prevodu samem pa je izrekel svoje mnenje v enem samem stavku: "Samo kakšen učen slovenski dantolog bi mogel oceniti prevod dr. Debeljaka, kakor tudi onega Gradnikovega, primerjajoč ga z originalom. Gotovo pa je, da je tudi Debeljak rojen pesnik in da so njegove tercine v enajstercih izšle z uspehom." ("Certo è che anche T. D. è nato poeta e che le sue terzine in endecasillabi sono riuscite.") — To so prvi glasovi sprejetja prevoda pri Italijanih.

— Slušatelj ene izmed evropskih univerz nam piše: Ali smem tudi jaz prositi — rad bi postal naročnik "Glasu". Do sedaj sem si ga izposojal in mnogokaj prepisoval. Za tiste, ki lista ne morejo dobiti. Ne vem, kako bi se vam zahvalil za to, da morem marsikaj slišati kot je v resnici. Doma se mi je zdelo, da vsakdo enako govori. Skoraj vsako čtivo sem jemal

Poljska revija "Życie literackie" (Literarno življenje) je med literati razpisala anketo o problemih sodobnega pisanja pod naslovom "Pisatelj in sodobnost". Odgovorili so pisatelji in pesniki iz vse Poljske in urednik navaja, da je prejel toliko odgovorov, da je z njimi založen za nekaj mesecev. Ker se zlasti med umetniškimi krogi proži največ debat o svobodnem pisanju, so tudi poljski književniki povedali, kako mislijo o položaju knjige in njenega poslanstva v sodobnem trenju. Poljska še vedno živi iz dogodkov, ki so vzrastli iz revolucijskih dni v oktobru 1956. Najbolj znan sodobni prozaist je Bohdan Czeszek: "Pustimo vendarle že enkrat ob strani vprašanje, kdo je koga izdal, ali še izdaja; politik literata ali literat politika. Osebnost sem prepričan, da politično aganziran pisatelj ne pomeni nič več kakor politično aganziran zgodovinar, filozof, gospodarstvenik ali sociolog." Uredniku očita, da želi verjetno odgovor, kakšno je stališče pisatelja do "politične književnosti", samo da "tega ni jasno zapisal." Pisati o socialistični družbi na Poljskem, se mu zdi nemogoče, ker bi moral stvarnosti pogledati preostro v oči. Druga tema bi bila potreba pisati o ateistih in katolikih in tudi tu bi iz pisanja napravili nazadnje samo grešnega kozla."

Pisateljica Maria Jarczowska misli, da "mora biti med pisateljem in snovjo neka časovna odmaknjenost. Po oktobru 1956 smo prišli v tako imenovano dobo "literarnih obračunov" na Poljskem, ko so druga za drugo izhajale knjige, ki so pisateljem in drugim izpraševale vest. Imele so velik vpliv na milijone ljudi, a so bile nedodelane. Priznam, da so mnogi med nami (pisatelji) posebnost v zadnjih letih pokazali hrbet socialnim problemom in kolikor je bilo tega včasih preveč, toliko je danes tega premalo." Dramaturg Jan Koprowski pravi, da so "danes pisatelji bolj kot kdajkoli uradniki, ki so kot delovna inteligenca socializmu potrebni. Družba jih za uradovanje tudi nagrajuje, zato pa jih je bolj kot nekoč odtrgala od globlin življenja. Tudi literarna družba je v atomski dobi razpadla na majhne otočke. Odkrito priznavam, da sem pesimist, kar zadeva sodobno dramatiko. Ne verjamem, da bi kmalu dobili dela s sodobno problematiko, ne v jeziku Ezopa, ampak v lastnem. Pred kratkim je predaval v Varšavi neki sociolog, ki je mimogrede povedal tudi tole: "Zdi se, da je najboljšo povest o vstaji v varšavskem getu napisal Amerikaneec, ki je Varšavo in vse dogodke poznal samo iz tistega, kar je prebral in slišal. Morda bo tudi partizane najbolje opisal nekdo, ki sploh ni bil med njimi." Dalje pravi: "V plinskih celicah v Auschwitzu so podušili 4 milijone ljudi, kje je pero, ki bo to opisalo?"

— Na univerzi v Chicagu piše doktorsko tezo o Trstu g. Bogdan Novak; na Indiana university pa končuje študije iz ruščine g. Paternost.

— Med prevodi iz svetovne književnosti; je v Ljubljani izšlo delo angleškega pisatelja W. Somerseta Maughana: Človeške vezi in je delo prevedla Mira Miheličeva. Janko Moder je prevedel Hovarda Fasta delo: Zadnja meja. Fran Albreht je prevedel Schillerjevo dramo Don Carlos.

— Dr. Metod Mikuž je profesor zgodovine na ljubljanski univerzi in je tudi dekan filozofske fakultete. Njegova stroka je zlasti zgodovina borb med okupacijo ter je vsa leta predaval na univerzi samo to snov. Sedaj je napovedal izid prve knjige svoje Zgodovine NOB v Sloveniji in bo knjiga

imela naslov Pregled zgodovine NOB v Sloveniji. Prva knjiga je izšla koncem maja v Ljubljani in pripelje avtor v njej dogodke do prve večje italijanske ofenzive spomladi 1942. Kot uvod v razlago snovi je napisal obširen pregled delovanja predvojnih polit. strank v Sloveniji, vendar največ piše o "dejavnosti naprednejših političnih skupin, predvsem pa veliko aktivnost kom. partije, ki je že od vsega začetka stopila na čelo boju proti okupatorju." Naši razgledi so objavili odlomek in se vidi, da je avtor naravnost patetično elegičen, ko popisuje "veliko aktivnost" partije.

— Tennessee Williams, ameriški dramatik, avtor zelo drznih del iskanih senzualnosti, ima brata, ki je konvertiral h katolicizmu. Tennessee je svojemu bratu pred kratkim izjavil: "Skozi razbitost in

v roke z odporom. Rad bi pokazal mnogim, kaj vse se dela tudi za nas tam preko luže. Ali je mogoče, da mi pošiljate "Glas"?"

— "MLADIKA" (junij 1960) prinaša kritično poročilo o knjigi "Dnevi smrtnikov", ki ga je napisal Maks Šah. Med drugim pravi:

"Dnevi smrtnikov ni enotno delo pisca, pač pa zbirka, ki jo je urednik pripravil iz najboljšega, kar je izšlo izven Slovenije v času 1945-1960... Zbirka je zelo primerna, saj se tako človek ob branju ponovno sreča s poznanimi in nepoznanimi, bližnjimi in daljnimi in se z njimi pomudi in pokramlja, jih spoznava, se vanje vživlja, opazuje njih rast in okolje, v katerem žive po širnem svetu. So kot pismo, ki ga dobiš od dragega prijatelja, ki ti razodeva svoje vzpone pa tudi težave. Škoda je le ta, da nam, ki zasledujemo domače slovstveno življenje, ne prinaša ničesar novega, kar že ne bi poznali. V ostalem pa predstavlja zbirka lep doprinos in pregled, kar je pisateljski rod objavil v zadnjih petnajstih letih izven ožje domovine..."

kronika

— JUBILEJNO NAROČNINO so plačali: g. dr. Mate Resman, ZDA, 25 dol.; g. Odar Miro, ZDA, 25 dol.

Za tiskovni sklad "Glas" so darovali: č. g. Jože Jurak, Bs. As., 100 pesov; ga. Lojzka Čeč, Bs. As., 100 pesov.

— Slovenska revija v Trstu "Mladika" izhaja že četrto leto. Urejuje jo prof. Jože Peterlin, odgovorni urednik pa je Dušan Jakomin. Revija stalno raste in se uredništvo zlasti trudi pospeševati rast mladega literarnega rodu na Tržaškem in Goriškem. Poleg stremljenja biti predvsem blizu vsem problemom slovenskih družin, je viden lep napredek v objavljanju proze, pesmi in zlasti esejev. Navajamo iz vsebine junijske številke: Na razvalinah požganega Narodnega doma; Maks Šah, Strah pred šolskimi neuspehi; Pregljeva misel v igri "Zdrava deva Katarina"; Tomaž Pertot, Luči in zvoki v Miramaru; Danilo Lovrenčič, Miha in Jakca kratak izlet po mestu; Maks Šah, Veruj v vstajenje, Pasternak; Faustina, Tvoja podoba; Maksimiljan Jezernik, V premislek; Mirko Javornik, Oberammergau v svoji veliki sezoni; Franc Jeza, Iz sodobne švedske lirike; Miranda Zafred, Kult zvezdnitva. Naroča se: Trst, Via Trento 2 — ali: Gorica, Riva Piazzutta 18. Naročnina v Italiji 1.200 lir, za Ameriko tri dolarje.

— Vljudno prosimo člane in naročnike, da bi plačali naročnino in poravnali tudi zaostanke, ako bi jih imeli. Redni člani plačujejo članarino 20.— pesov in uživajo pri tem ugodnosti. Kdor bi bil v zaostanku, naj po možnosti kmalu poravna.

DARUJTE ZA SKLAD GLASA!

Jan Józef Szczepanski odgovarja: "Naši dedje, ki jim je književnost pomenila več kot nam, niso poznali radia, filma in televizije. V primeru s temi sredstvi gre književnost res naprej s hitrostjo želve, toda ali ni naloga književnosti nekaj drugega, kot samo beležiti, kritizirati in usmerjati duhove? Ne smemo pretiravati in precenjevati vpliva književnosti na sodobno življenje. Zdi se, da bi morala naša literatura iz obdobja pred letom 1956 imeti — kot so trdili — velik vpliv na proizvodnjo. Saj je bila njena naloga, da pomaga dvigati proizvodnjo, toda tu ni vsa književnost opravila ničesar. Zakaj? Ne samo zato, ker je bila skorajda brez umetniške vrednosti, ampak enostavno zato, ker književnost v tem primeru ni pripravno orodje in od nje ne moremo pričakovati, da bi delala usluge administraciji. S stališča umetnosti ni zmeraj važno, kar se nekemu času zdi, da je najvažnejše. Umetnost nujno uporablja posplošitve in ji gre predvsem za osnovne in trajne elemente v človeški psihi in usodi. Zdi se mi, da odvisnost literarnih stilov od splošno-gospodarskih pogojev še ni povsem preučena. Vsekakor je vsako predpisovanje nekih zveličavnih pravil naivno. Vse omejitve, katere književnosti mehanično naložimo od zunaj, so zanjo škodljive... Ker književnost dandanes ne opravlja več naloge narodnega buditelja, politika branilca itd., bo posredovala prihodnosti predvsem naše duševne in moralne profile. Naš čas ne bo ostal brez potresa. Njegove obrise lahko že danes vidimo v delih naših najboljših pisateljev — od Brandysa do Mrožka, od Harasymovicza do Putramenta. Nikar se ne dajmo zavesti in nikar ne širimo nepotrebne preplaha. Ne pustimo se zavesti paniki, ki jo širijo razni strici, tete in guvernante književnosti. Kajti ti si predstavlja, da književnost ne bo izpolnila svoje naloge, če ne bo poslušala njihovih pedagoških otrobov."

Drugi odgovarja po svoje: "To, da je pisatelj neposredno aganziran v družbi, mu daje res velike, največje možnosti, toda književnost vendarle ne sme biti navadno zrcalo življenja (če sploh je zrcalo), ne sme biti podobna sliki na filmu, ampak prej sliki na rentgenskem aparatu, ki pokaže tisto, česar z golim očesom ne moremo videti... Knjiga ni in ne more biti mobilizacijski plakat. Vsako leposlovno delo še nima pravice in naloge, dvigati trenutna bremena časa. In še, kje so meje "sodobnosti"? Ali naj ta beseda označuje samo našo generacijo — ali tudi tiste, ki šele doraščajo? Ali nista "sodobnost" tudi naš predvojni in vojni čas? Ali je res sodobna samo tista tema, ki jo vzame pisatelj neposredno iz današnjih dni?" — "Ne bodimo torej nestrpni, ne priganjajmo in ne učimo pisatelja, kajti pisatelj ni robot, ki bi ga lahko navili... Današnja književnost morda res ne zadostuje potreb dneva, toda morda bo zadostila potrebam stoletja!"

tesnobo iščem Boga. Ko pišem, prosi me 2000 besed in je zanj prejel 30.000 dolarjev, da bi delo uspelo in ko gre na oder, prosim, da bi ga kritika ne odklonila."

— V živalskem vrtu v Baltimoru je poginila opica-šimpanz Betsy, ki je slikala abstraktne kompozicije in so njene slike prodajali po vsem svetu. Eno njenih zadnjih del je ravnateljstvo vrta prodalo za 45.000 dolarjev v Avstralijo. Žena angleškega biologa sira Juliana Huxleya je izjavila časnikarjem, da je s poginom Betsy svet izgubil "veliko umetnico".

— Ameriški pisatelj Ernest Hemingway je živel dalj časa v Madridu in je postal strasten obiskovalec bikoborb. Ko je o bikoborbi napisal članek za revijo Sport Illustrated je zaslužil toliko, da so ga proglasili za najdražjega časnikarja v zgodovini. Članek je imel

— Pariško gledališče Theatre des Nations prireja v juniju in juliju mednarodne festivale. Predstave so v največjem gledališču Sarah Bernhardt. Velik uspeh je doseglo gostovanje gledališča iz Berlina, ki je uprizorilo Bertolda Brechta satiro o Hitlerju "Der aufhaltsame Aufstieg des Arturo Ui". Dasi je bila vstopnina zelo visoka (najnižja tri in pol dolarje), je bil naval tolikšen, da so gledalci sedeli še na stopnicah med sedeži.

— Jean Paul Sartre je tudi filozof in je pravkar izdal pri Gallimardu in Parizu novo delo: "Kritika dialektičnega razuma". Saj je že bilo precej omemb, da je Sartre "Kant našega časa..."

doma in po svetu

— Moskovska tedenska literarna revija objavlja vedno več člankov čisto politične vsebine. Ima pa rubriko: "Razgovor z bralci". Oglasila se je skupina bralcev iz mesta Pensa in je nekdo uredniku svetoval: "Pišite več o literarnih vprašanjih." Po poklicu je ključavničar.

— Dunajska državna opera je uprizorila dve slavnostni predstavi na čast Hruščevu, ko je bil na obisku v avstrijski prestolnici, in sicer Giordanovo opero "Andrea Chenier" in Mozartovo "Čarobno piščal". Sovjetsko veleposlaništvo pa je vabilo na predstavo odklonilo, ker da "Hruščev ne more prisostvovati delu, v katerem revolucionarno sodišče obsodi pesnika na smrt." Pač pa je bil Hruščev pri uprizoritvi "Čarobne piščali" in so za to predstavo prosili komornega pevca Slovenca Antona Dermota, da je nastopil v glavni tenorski partiji. Toda Hruščev je med predstavo vkljub temu večkrat zadremal. Baritonist je vpletel v svoje besedilo o pijači lasten kuplet o "ruski vodki" in se je ves parter smejal. Hruščev se je "prebudil" in ni vedel, za kaj gre.

— Umrl je v Šoštanjcu slovenski kipar Ivan Napotnik. Star je bil 72 let. Pred dobrim letom je priredila ljubljanska Narodna galerija retrospektivno razstavo njegovih del. Po mnenju kritike je bil najboljši slovenski rezbar.

— Münchenski časopis "Die Kultur" objavlja esej o tem, kako žive pisatelji v Zahodni Nemčiji. Pisec pravi, da mesečni dohodki nemškega pisatelja ne presegajo 250 mark (60 dolarjev) in zaključuje: "Neodkriti talenti propadajo zaradi gmotnih razmer in neslavno stradajo..."

— Zveza evropskih pisateljev je imela redno letno zasedanje v Rimu. Za predsednika je bil soglasno izvoljen G. B. Angioletti, podpredsednika sta francoski akademik André Chamson in sovjetski književnik Nikolaj Bujan, glavni tajnik pa bo italijanski pisatelj Vigorelli. V odboru sedi še 20 svetovalcev, med njimi je nekaj pisateljev iz Češke, Poljske in Madžarske. Zastopane so vse literarne smeri.

— Italijanski grof Cini je svoj grad pri Benetkah spremenil v kulturni zavod, kjer so letos proslavili petdesetletnico Tolstojeve smrti. Prišli so književniki iz Evrope, Azije in ZDA. Uvodno predavanje je imel italijanski pisatelj Riccardo Bacchelli: O kulturnih vrednotah v Tolstojevih delih.

— Majska številka ugledne italijanske revije "Comunità" je objavila obširen esej o slovenskem slikarju Lojzetu Špacapanu. Naslovno stran revije krasi slikarjeva slika cvetja.

— Slavni italijanski režiser in igralec De Sica bo začel septembra snemati v Ljubljani film: "Ob 18. uri se bo začela vesoljna sodba". Pri filmu bo sodelovala tudi skupina 25 jugoslovanskih igralcev. Zanimivo je, da se odločajo režiserji in filmske družbe za snemanje filmov v Jugoslaviji zaradi tega, ker je valutno razmerje zelo ugodno. Poleg tega ima jugoslovanska vojska še vedno močne oddelke konjenice (drugod so to vrsto vojske že ukiniteli) in jo radi posojajo režiserjem. Tudi ozemlje je tako različno in slikovito, da lahko vrte filme "iz raznih kontinentov". Tudi politika igra svojo vlogo: ameriški režiser Autant Clara bo vrtel v Jugoslaviji film "Ne ubijaj". Usoda belega fanta, ki se priključi črncem v njih borbi za enakopravnost. Italija in Francija sta mislili, da morata odkloniti film s protikolonijalno tendenco.

— Festival v Bayreuthu je zabredel letos v veliko stisko. Za glavne vloge brata Wagnerja nista mogla dobiti velikih pevcev, ker nista mogla nuditi tisti honorar kot so ga dosedanja pevci, ki sicer nastopajo v Milanu, Londonu ali New Yorku, zahtevali. Zato so letos segli po pevcih, ki so iz "skromnejših" vrst. Tako sta v Večnem mornarju nastopila dva pevca, doslej neznana v mednarodnem svetu: v vlogi mornarja Franz Crass in v vlogi Sente pa Anja Silja. Nemška kritika je polna hvale in piše, da je treba hvaliti peti tudi usodi, ki je dopustila dvema mladima umetnikoma, da sta se uveljavila. Baje je se tokrat prvič zgodilo, da je Sento (v vlogi poje, da je dvajset let stara) res pela pevka šele 20 let stara: Anja

Silja. Pevka je finskega porekla, rodila pa se je v Berlinu. Ko je bila 10 let stara, je že nastopila kot "čudežni otrok" v koncertni dvorani Titania in pela arije iz Traviate, Madame Butterfly in iz Toske. S 15. letom je že bila aganžirana kot solistna pevka in je nastopila kot Rozina v Seviljskem brivcu. Tudi Crass je šele 32 let star. Festival je tako Nemcem odkril dva pevca svetovnega formata. Izvedbo Lohengrina je dirigiral 30 letni Lorin Manzel, tudi odkrije letošnje sezone.

— Tate Gallery v Londonu je organizirala retrospektivno razstavo Picassovih del. Razstavljeni so dela vseh dob; prvo delo je portret dekleta, ki ga je Picasso naslikal, ko mu je bilo 14 let. Razstava bo odprta tri mesece in obsega 250 del. Računajo, da si bo dela ogledalo 250 milijonov obiskovalcev. Otvoritev razstave je bil višek sezone v Londonu. Bili so princ Filip Edinburški, baron Rotschild, princesa Margarita, žena princa Andreja Karadžordževića, Ida Chagall, žena slikarja Chagalla, virtuoz Jehudi Menuhin, le Picassa ni bilo. Ostal je na Rivijeri, kjer je slikal.

— Madžarska vlada je prepovedala cerkvene pogrebe. Če kdo hoče imeti ob grobu posebne slovesnosti, sme najeti upokojene gledališke igralce, da pridejo deklamirati ali prebrat govore.

— V Ljubljani je izšel v prevodu roman koroškega pisatelja Josefa Friedricha Perkoniga "Der Honigraub — Ugrabljena strd". Prevod je oskrbel Rok Arih. S tem se je slovensko slovstvo oddolžilo koroškemu nemškemu književniku, ki je v nemščino prevedel mnogo del Ivana Cankarja, Milčinskega in drugih. Napisal je tudi več esejev o slovenski književnosti. Sploh je bil do svojih slovenskih rojakov pravičen in je izjavljal, da bi bila Koroška brez navzočnosti slovenske kulture revnejša.

— Evropske države, ki so članice zveze, ki ima svoj sedež v Strasburgu, so sklenile ustanoviti posebno Evropsko univerzo, ki bo začela s predavanji v letu 1961. Kakor se zdi, bo sedež univerze v Firenci, dasi ko rektorji nemških univerz in nemški prosvetni minister v Bonnu proti temu protestirali. Stroške bodo krile države, ki so povezane v Euratom.

"GLAS" je štirinajstdnevnik. Izdaja ga Slovenska kulturna akcija, Alvarado 350, Ramos Mejia, FCNDFS, Bs. Aires, Argentina. Ureja Ruda Jurčec. Tiska tiskarna "Federico Grote", Montes de Oca 320, Buenos Aires.